

ชื่อวิทยานิพนธ์	การปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาของผู้ป่วยมะเร็งและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกวิธีปฏิบัติ
ผู้เขียน	นางสาวกมลรัตน์ ดินกามิน
สาขาวิชา	การพยาบาลผู้ใหญ่
ปีการศึกษา	2547

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาของผู้ป่วยมะเร็งในแต่ละวิธีและวิธีที่มีการปฏิบัติจากมากไปน้อยตามลำดับ ความรู้ ทักษะ และเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาของผู้ป่วยมะเร็ง และความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลบางประการกับการปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาในแต่ละวิธีของผู้ป่วยมะเร็ง กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยมะเร็งทุกชนิดที่มีความปวดที่มารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ จำนวน 100 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งแบบประเมินประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป 2) แบบประเมินความรู้เกี่ยวกับความปวดและการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาของผู้ป่วยมะเร็ง 3) แบบประเมินทัศนคติเกี่ยวกับความปวดและการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาของผู้ป่วยมะเร็ง 4) แบบประเมินการปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาของผู้ป่วยมะเร็งในแต่ละวิธี 5) แบบประเมินเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาของผู้ป่วยมะเร็ง

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยา 4 วิธี (3 อันดับแรก) เรียงตามลำดับการปฏิบัติจากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ 1) การเบี่ยงเบนความสนใจ 2) การสัมผัส 3) การผ่อนคลาย และ 4) การนวด
2. ระดับการปฏิบัติในการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ความรู้โดยทั่วไปเกี่ยวกับความปวดและการบรรเทาความปวดโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาในแต่ละวิธีโดยรวมอยู่ในระดับสูง

4. ทักษะคติเกี่ยวกับความปลอดภัยและการบรรเทาความปลอดภัยโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาในแต่ละวิธีโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

5. ความรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประคบความเย็น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

6. ทักษะคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ดนตรี การนวด การสัมผัส การเบี่ยงเบนความสนใจ การประคบความเย็น และการปฏิบัติสมาธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการประคบความร้อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

7. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลบางประการของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการนวด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เพศมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการสัมผัส การผ่อนคลาย และการประคบความร้อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนระดับการศึกษาและประสบการณ์การจัดการกับความปลอดภัยไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในการบรรเทาความปลอดภัยโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาในแต่ละวิธี

8. เหตุผลที่มีส่วนทำให้บุคคลเลือกปฏิบัติในการบรรเทาความปลอดภัยโดยวิธีที่ไม่ใช่ยา 3 อันดับแรก ได้แก่ วิธีดังกล่าวสามารถปฏิบัติได้เอง และปฏิบัติได้ง่าย เสียค่าใช้จ่ายน้อย เคยปฏิบัติแล้วได้ผลในการบรรเทาความปลอดภัย มีความเชื่อว่าจะได้ผลในการบรรเทาความปลอดภัย ผลข้างเคียงจากการปฏิบัติน้อย และสมาชิกในครอบครัวส่งเสริมให้มีการปฏิบัติวิธีนี้

จากการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ควรส่งเสริมการปฏิบัติในการบรรเทาความปลอดภัยโดยวิธีที่ไม่ใช่ยาในกลุ่มผู้ป่วยที่มีความปลอดภัยเพื่อเสริมการบรรเทาความปลอดภัยจากการใช้ยา โดยคำนึงถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติให้นำไปใช้ได้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ป่วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยมีการปฏิบัติในการบรรเทาความปลอดภัยโดยวิธีที่ไม่ใช่ยามากขึ้น

Thesis Title	Cancer Patients' Nonpharmacologic Pain Relief Practices and Factors Relating to Choice of Practices
Author	Miss Kamonrat Dinkamin
Major Program	Adult Nursing
Academic Year	2004

Abstract

The purposes of this descriptive research were to investigate nonpharmacologic pain relief practices of cancer patients, knowledge, attitude, and reasons for choosing nonpharmacologic pain relief practices and to examine relationships between knowledge and attitude of nonpharmacologic pain relief practices, and personal factors with nonpharmacologic pain relief practices. The sample consisted of 100 cancer patients both inpatients and outpatients at Sonklanagarind Hospital. The questionnaire was constructed and content validated by 5 experts. It consisted of 5 parts: 1) demographic data questionnaire, 2) knowledge about pain and nonpharmacologic pain relief practices of cancer patients, 3) attitude about pain and nonpharmacologic pain relief practices of cancer patients, 4) nonpharmacologic pain relief practices of cancer patients, and 5) the reasons for choosing nonpharmacologic pain relief practices.

The results showed that

1. The top four nonpharmacologic pain relief practices being used by cancer patients were distraction, touch, relaxation, and massage.
2. The cancer patients used nonpharmacologic pain relief practices at a moderate level.
3. The cancer patients had knowledge scores on pain and nonpharmacologic pain relief practices at a high level.
4. The cancer patients had attitude scores on pain and nonpharmacologic pain relief practices at a moderate level.
5. Knowledge was significantly associated with cold compress ($p < .05$).

6. Attitude was significantly and positively associated with music, massage, touch, distraction, cold compress, and meditation ($p < .01$) and with hot compress ($p < .05$).

7. Personal factors were associated with nonpharmacologic pain relief practices : age was significantly associated with massage ($p < .05$), gender was significantly associated with touch, relaxation, and hot compress ($p < .05$), but education and experience of pain management were not significantly associated with nonpharmacologic pain relief practices.

8. The reasons for choosing nonpharmacologic pain relief practices were being able to do by oneself, ease, no cost, belief that he/she can do it, successful experience, low side effects, and being supported by family members.

The results of this study indicate that nonpharmacologic pain relief practices can be promoted in groups of cancer patients experiencing pain. In addition, health personnel should consider influencing factors in choosing nonpharmacologic pain relief for cancer patients.